

1. LEWITA (219) *sb m*

lewita (152), **lewit** (42), lewita *a.* lewit (25); lewita *Murm*, *Mymer*¹, *Leop* (48), *BibRadz* (60), *BielKron* (23), *RejPos* (10), *RejZwierc*, *CzechEp*, *WerKaz*, *LatHar* (6); lewit *BudBib* (35), *WujNT* (7). [Za postaci wątpliwe uznano całe pl z tekstów, w których nie ma zaświadczonej pewnej odmianki. Pl z tekstów, gdzie występuje pewna odmianka, zostały pod nią podciągnięte].

e oraz a jasne.

sg *N* lewita (23), lewit (4). ◇ *G* lewity (5). ◇ *D* lewicie (1). ◇ *I* lewitą (2). ◇ *pl N* lewitowie (62), lewite (3); -owie : -e *BielKron* (3:3). ◇ *G* lewit(o)w (50). ◇ *D* lewitom (33). ◇ *A* lewity (29). ◇ *I* lewity (3), lewitami (2); -y *RejPos*; -ami *SkarKaz*; -y : -ami *BibRadz* (2:1). ◇ *L* lewitách (1). ◇ *du A* (*cum nm*) lewitu (1) *BielKron* 153.

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

1. Członek pokolenia żydowskiego Lewi, będący pomocnikiem kapłana w Starym Testamencie; *levita Murm*, *Mymer*¹ (208) : *Murm* 173; *Mymer*¹ 9v; Gdy tedy przyjął Moizełz wozy y woły/ oddał ie Lewitom *Leop Num* 7/6; Takież też y Lewitá/ będąc blisko onego mieścá/ y wyźrzawłfy ij/ przeminał. *Leop Luc* 10/32, *Num* 1/47, 51, 53, 7/4, 26/57 (25); Ale Lewitowie niechay íprawuią vrząd fwoy około przybytku zgromádzenia *BibRadz Num* 18/23; Abowiem był Moizełz oddał dziedzictwo dwoygu pokoleniu/ y połowicy pokolenia zá Iordanem/ Ale Lewitom nie dał dziedzictwá miedzy nimi. *BibRadz Ios* 14/3, *Ex* 6 arg, I 48c marg, *Num* 4/18, I 88c marg, *Num* 18/24 (40); Tego czáfu Lewitá z narodu Lewi miełzkáiąc w Efráim/ ízedł z żoną z Bethleem do Gábáá/ gdzye był narod Beniáminow *BielKron* 52v, 34v, 39v, 43 [2 r.], 43v [2 r.], 48 (15); wyźedł był Sádok kápłan ze włzytkimi Lewity/ wzyawłzy s łobą íkrzynię przymierza Bożego *RejPos* 213v, 208; *RejPosRozpr* c3; *BudBib Lev* 25/32 [2 r.], *Num* 3/45 [3 r.], 46, 48, 4/17 (25); *CzechRozm* 85v; *SkarJedn* 34, 54, 61; Leuity połstanowił to iełt pokolenie iedno do słufzby [!]/ Bożey. *SkarŻyw* 482 marg, 249, 284, 482 [2 r.], 484, 501 [2 r.]; *WerKaz* 296; *LatHar* 128, 195; *WujNT* 195, *Lue* 10/32, *Act* 4/36, s. 761, 807; *SkarKaz* 43b.

W połączeniu z imieniem [imię + lewita (4), lewita + imię (1)] (5): A nád tymi rzeczámí cí byli przełoženi/ Chonenias Lewitá/ y Semei brát iego po nim *Leop 2.Par* 31/12, *2.Par* 31/14, *3.Esdr* 9/48; *BielKron* 63, 70.

W połączeniach szeregowych (16): Y mowił Atharáthes Ełdráłłowi Bískupowi/ y káznodziei/ y Lewitom [pontifici et lectori et levitis] *Leop 3.Esdr* 9/50, *Deut* 12/11, *2.Esdr* 7/1; *BibRadz 1.Esdr* 2/70, 7/24, *2.Esdr* 7/1, 9/38, 10/28; (marg) Słudzy kofcielni (-) á ty włzytki rozdzylíł ná trzy rzędy/ Aronity/ Mozáity/ y Lewity. *BielKron* 74; *BudBib 1.Esdr* 3/12, 7/24, *2.Esdr* 7/1, 9/38, 12/47, 13/5, *3.Esdr* 8/68.

W przeciwstawieniu: »kapłan ... lewita« (2): A kápłani lepak ítáli przy fwych powinnościách y vrzędziech/ á Lewitowie [sacerdotes ... et levitae] przy orgániech á ínstrumenćiech Muzyki Páńłkiew *Leop 2.Par* 7/6; *SkarKaz* 607b.

Wyrażenia: »ofiarownik lewita« (1): Przytym/ iełliby onże zakon Moyżelzow miał był wiecznie ítác/ doktore⁸⁰ [!] ofiárownicy Lewitowie przydáni byli/ wedle porzádku Aáronowego. *CzechRozm* 86v.

»lewita zakonny [= *Starego Testamentu*]« (1): Dyakonowie wefli ná mieysce Lewitow zakonnych. *KrowObr* 123.

»lewita żydowski« (1): Ażá fię X. K. z Xiędzem onym y Lewitá Żydowłkim (Luk. 10. v 30.) godzi w drodze zránionego człeká opuścić? *CzechEp* 60.

Szeregi: »(ani) kapłan, (i, ani) lewita« [szyk 35:4] (39): Y z Kápłanow/ y Lewitow [*de sacerdotibus et de levitis*]/ nie zginie mąż od oblicza moiego *Leop Ier* 33/18, *B4v, *Deut* 18 arg, 1, 2.*Reg* 15/24, 2.*Par* 31/17 (14); *BibRadz Deut* 18/1, 1.*Par* 23/2, 2.*Par* 13/9, 10, 19/8 (13); Lewite y kápłani mufieli być przy Roboám w Ieruzálem dla kościoła. *BielKron* 82v, 45; *RejPos* 11v, 210 [3 r.], 211v, 309v; *SkarŻyw* 284; Kápłan y Lewit známionuią zakon Moyzełzow *WujNT* 237, *Ioann* 1/19; *SkarKazSej* 685b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 8 r.; w przeciwstawieniach 2 r.*].

»kapłański i (albo) lewitow« [szyk 1:1] (2): Poczinaią sie trzecie księgi Moizełłowe ktore żydowie zowá Wáikrá: Lácinnicy Leuitycus/ á my możemy zwác Księgi Lewitow/ ábo Kápłańskie. *Leop H*; *BibRadz 2.Esdr* 13/29.

»ksiądz i lewita« (1): *CzechEp* 60 cf »lewita żydowski«.

»lewita i (a) ofiarnik« [szyk 1:1] (2): A (ták oni) Lewitowie ftánęli z ínstrumenty muzyki Dawidowey/ y ofiárnicy z trąbámi. *BudBib 2.Par* 29/26, 1.*Esdr* 3/10. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.*].

»lewita, (i) sługa (a. słuźebnik)« (4): *Leop Ier* 33/22; *BibRadz Ez* 45/5; *SkarŻyw* 492; Iedne w czwartych księgách Moyzełzowych/ Lewitom y sługom kościelnym słuźące. *LatHar* 128. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»lewita i śpiewak« (1): Lewitowie y śpiewacy ktorzy mieli pilnowác vrzędow swoich/ káždy z nich wćiekł do roley fwey. *BudBib 2.Esdr* 13/10. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 8 r.*].

W przen (1) : Ach moiá miła zrániona pátria/ Toć cie lewitá y pan s kłiędzem mija. Sámáritaná nie słyhác dziś nigdy/ Coby nędzniká rátował od krzywdy. *RejZwierc* 223.

Przen: *O kapłanach katolickich* (2) :

W przeciwstawieniu: »kapłan ... lewita« (1): iż leżymy zráneni [!] a odárći ze wśzech dobrych spraw náfzych/ ná tey nędzney drodze fwiátá tego/ á nic nam nie pomogł/ áni kápłan zakonu ftárego z ofiárámi fweimi/ áni Lewitá zakonu nowego tákież z wymyłły fweimi *RejPos* 211v.

Wyrażenie: »lewita nowego zakonu« (2): Minął go też y Lewitá nowego zakonu/ tákież z wymyłły á z wynálałki fwoiemi *RejPos* 210v, 211v.

2. *Sługa i pomocnik kapłana przy mszy św. i kościelnych czynnościach (uroczyście poświęcony), diakon* (11) : SYxtus wtory Papież rodem z Grecyey [...] przyiął zá sýny swoie dwu Lewitu/ Wáwrzyńcá y Wincentego. *BielKron* 153; *LatHar* 443.

W połączeniach szeregowych (5): Gdy Duchá Bogu oddála/ wielká fię lidzba Biskupow/ Kápłanow y Lewitow z wśzytkich ziem okolicznych/ zakonnikow/ zakonniczek y ludzi zesłło ná iey pogrzeb. *SkarŻyw* 143; *ReszPrz* 109; *LatHar* 41; Ták y w nowym zakonie [...] ty trzy fą roty sług kościelnych/ Biskupow/ Kápłanow/ y Lewitow. *SkarKaz* 607b, 41a.

Szeregi: »lewita albo dyjakon« (1): Vftáwił też áby záfię Lewite albo Dyakoni mieli żony *BielKron* 177v.

»kapłan i lewita« (2): *LatHar* 175; y kápłani v nas fłużą P. Bogu z rodzáiu Aaronowe⁶⁰/ y Lewitowie ftoią w porządku twoim. (*marg*) W woýfku Kátholickim P. Bog gdzie fą kápłani iego. (-) *SkarKazSej* 685b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*].

»lewita i minister« (1): Komuż lewitowie y miniftrowie fłużą gdy bífkupow y kápłanow nie máfz? *SkarKaz* 608b.

Synonim: 2. dyjakon.

KN